

ἀξίας μέγα ποσὸν τοῦ κρέατος τῶν ἐπὶ τῶν ἀπεράντων λειμώνων τῆς Λαπλάτας νεμομένων ἀγελῶν τῶν βοῶν, καὶ τὸ ἑποῖον καταναλίσκει σήμερον ἐτησίως 150,000 βόας πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἐκχυλίσματος τοῦ Λίβιχ, τοῦ ἐντελῶς ἀντικαθιστάντος τὸ ἐν τῇ πεπολιτισμένῃ Εὐρώπῃ ἀδιακόπως αὐξανόμενον κατὰ τὴν ἀξίαν κρέας. Διηγεῖται δὲ αὐτὸς οὗτος ὁ Λίβιχ, ὅτι πολλὰς εὐφροσύνας ἠσθάνθη κατὰ διαφοροὺς ἐποχὰς τοῦ βίου του, ἀλλ' οὐδέποτε ἐπληρώθη ἡ καρδιά του μεγαλύτερας χαρᾶς καὶ εὐχαριστήσεως, ἢ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐνεχείρισαν αὐτῷ τὴν πρώτην φιάλην, πλήρη ἐκχυλίσματος κρέατος ἐκ τῆς πόλεως Frey-Bentos.

Ἀνωτέρω εἶδομεν, ὅτι τὸ ἐκχυλίσμα τοῦ κρέατος τοῦ Λίβιχ ἀντικαθιστᾷ τὴν χρῆσιν τοῦ κρέατος· τοῦτο οὖτως εἶνε ἐν μέρει μόνον ὀρθόν· διότι ὡς ἐκ τῶν οὐσιῶν ἃς περιέχει δὲν δύναται νὰ κληθῆ τροφή κατὰ τὴν κυρίαν τῆς λέξεως ταύτης σημασίαν, οἱ δὲ ἐκλαβόντες αὐτὸ ὡς τοιοῦτον ἠπατάθησαν εἰς τὰς προσδοκίας των. Μὴ περιέχον οὐδὲ ἔχνος λευκώματος καὶ λίπους, οὔτε βλένναν δυναμένην πῶς ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ λεύκωμα ἐὰν πεφθῇ ὑφ' ὑγιούς στομάχου, ὡς κύρια συστατικὰ ἐνέχει ἄλατα καὶ μάλιστα ἄλατα τοῦ καλίου· ἐπομένως ἔχει τὴν ἀξίαν τοῦ ἡμετέρου ἐκ κρέατος ζωμοῦ (boullion), ὅστις εἰ καὶ παραγόμενος ἐκ τῆς θρεπτικωτέρας τῶν τροφῶν ἡμῶν, τοῦ κρέατος, περιέχει τὰ αὐτὰ οἶα καὶ τὸ ἐκχυλίσμα συστατικὰ εἰς μικρότερον ποσόν, καὶ ἐπομένως καὶ αὐτὸς ἐσφαλμένος θεωρεῖται ὡς τροφή· διότι διὰ τοῦ θρασμοῦ τὸ κρέας ὑφίσταται ποικίλας χημικὰς ἀλλοιώσεις, τὸ λεύκωμα αὐτοῦ πηγνυται καὶ ἐξαφρίζεται μετὰ τοῦ ἀφροῦ, τὰ δὲ ἐναπομένοντα ἐν τῷ ζωμῷ ἄλατα δὲν γίνονται σὰρξ τοῦ σώματος, οὔτε θερμότης, ἀλλ' ἐνεργοῦσιν ὡς ἐπακτικὰ, ἐρεθίζοντα τὰ νεῦρα καὶ δι' αὐτῶν τοὺς ἀδένας, προκαλοῦντα ἐντονωτέραν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, ἰδίως ὅταν ἡ νευρική δύναμις εἶνε ἐξασθεωμένη. Ὡστε τὸ ἐκχυλίσμα τοῦ κρέατος καὶ τὸν ζωμὸν καταλεκτέον μετὰ τῶν ἀρωμάτων, τοῦ τεύου, καφέ καὶ λοιπῶν ποτῶν εἰς τὰς τροφὰς τὰς καλουμένας ἡδύσματα. Δὲν ἔπεται δ' ἐκ τούτου, ὅτι ὡς τοιαύτη τροφή εἶνε τι περιττὸν καὶ σκοποῦν μόνον τὴν τέρψιν τοῦ φάρυγγος καὶ τῆς γλώσσης, ἀλλ' ὅτι ἐπιδρῶν ἐπὶ τῆς ἀφομοιώσεως τῶν προσληφθεισῶν τροφῶν, συντελεῖ τὰ μέγιστα πρὸς θρέψιν τοῦ σώματος. Κατὰ τί ἠθελεν ὠφελησεῖ ἡμᾶς ἡ ἰσχυρωτάτη τροφή, ὅταν οἱ ἀδένες τοῦ πεπτικοῦ σωλῆνος, ἀπὸ τῶν σιολογῶν ἀδένων τοῦ στόματος μέχρι τῶν πεψινογόνων ἀδένων τοῦ στομάχου καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος, ἡμέλουν τοῦ ἔργου των καὶ δὲν ἀπέκρινον τοὺς χυμοὺς, ὧν ἔργον εἶνε τὸ μεταβαλεῖν κατὰ μικρὸν τὰς προσληφθείσας τροφὰς, μέχρις οὗ γίνωσιν αἷμα τοῦ σώματος ἡμῶν;

Ἐνῷ δὲ πρότερον βραζομένου τοῦ κρέατος καὶ μεταχειριζομένων ἡμῶν τὸν ζωμὸν ἀφαιρεῖτο ὁ ἀληθὴς τοῦ κρέατος προορισμὸς ὡς τροφῆς, ὁ Λίβιχ διδάξας νὰ παρασκευάζωμεν ζωμὸν διὰ μικρὰς τιμῆς ἐπίσης νόστιμον καὶ τῆς αὐτῆς ἐννεργείας, καὶ οὕτω νὰ χρησιμοποιοῦμεν ἄλλως τὸ κρέας, παρέσχεν ἀνεκτίμητον ὑπηρεσίαν.

Οὕτως ὁ Λίβιχ μεταχειρισθεὶς τὴν ἐπιστήμην ἀληθῶς ὑπὸ τὴν καλὴν αὐτῆς ἐννοιαν πρὸς γενικὸν ὄφελος ἐγένετο εὐεργέτης τοῦ λαοῦ. Οὕτως ἡ ἐπιστήμη ἐγένετο δύναμις, ἥτις ἐξεληθῆσα τοῦ σπουδαστηρίου καὶ τοῦ χημικοῦ ἐργαστηρίου ἀπέδωσε νέαν δύναμιν εἰς τοὺς ἐξηνητημένους ἀγροῦς καὶ παρέσχεν εἰς τὸν ἀθημονοῦντα περὶ τῆς τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου μέσον ἀπὸ τῶν ἀπωτάτω χωρῶν ἀντικαθιστὸν τὴν ἑλλίπῃ αὐτοῦ τροφήν.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ).

Σ. ΜΠΑΡΑΚΗΣ.

Ἐκ τινος συγγράμματος τῆς σοφῆς Συνίδου Πάν-στίβαν παραθέτομεν τὸ ἐπόμενον ἀρθροῖον διὰ νὰ γείνη γνωστὸν τοῖς πάντι ὅσοις ὀφθαί ἀρχὰς περὶ γυναικὸς ἐπρέσβειον οἱ Σίται πρὸ διτγλίωιν περίπου ἔτων. Ἡ Πάν-στίβαν ἐγεννήθη ἐν Πακίω περὶ τὰ τέλη τοῦ πρώτου μ. Χ. αἰῶνος. Ἐξ ἀπαλῶν ὀνόγων ἔτραφεν ἔρωτα πρὸς τὴν σπουδὴν, νυμφευθεῖσα δὲ ἐν ἡλικίᾳ δεκαεσσάρων ἔτων νέον τινα μακροσθένον, ἀφιερῶθη εἰς τὰ συζυγικά καθήκοντα καὶ τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων. Νεωτάτῃ μείνασα χήρα ἀπεσῆθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Πάν-κού, ιστοριογράφου τῆς αυτοκρατορίας, καὶ ἀπεφάσισε νὰ διανύσῃ τὸν ἐπιλοπιονβίον ἐν τελείᾳ μονῶσει καὶ νὰ ἐπιζητήσῃ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν μελέτην παραουθάν τῆς λήπης τῆς. Ὁ Πάν-κού κατεγίνετο τότε εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῶν Χρονικῶν τῆς Σινακῆς αυτοκρατορίας καὶ εἰς ἄλλα συγγράμματα, δὲν ἀπηξίωσε δὲ νὰ ποιήσῃ τὴν ἀδελφὴν του συμμέτοχον τῶν ἔργων του, ὁσάκις δὲ ἀνεγίνωσκεν εἰς ἐπιήκοον τοῦ αυτοκράτορος, ἢ καὶ ἄλλων φίλων χωρὶα ἐκ τῶν συγγραμμάτων του, ἔλεγεν ὁ δίκαιος ἀδελφός· τοῦτο μὲν τὸ ἄρθρον ἐπεξεργάσθη ὁ Πάν-κού, τοῦτο δὲ ἡ Πάν-στίβαν. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Πάν-κού, ὁ αυτοκράτωρ ἐνετέλετο τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ νὰ συμπληρώσῃ καὶ ἐπιθεωρήσῃ τὰ ἡμιτελῆ ἔργα τοῦ ἀδελφοῦ τῆς, τῶν ὁσίων ἡ μετὰ τινα χρόνον δημοσιεύσεως τοσαύτην περιποίησεν αὐτῇ ὁδῶν, ὥστε ὁ αυτοκράτωρ διώρισεν αὐτὴν νὰ διδάξῃ εἰς τὴν αυτοκράτειραν συζυγιὸν του τὴν ποίησιν, τὴν ῥητορικὴν καὶ τὴν ἱστορίαν.

Σ. τ. Δ.

ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΑΞΙΕΡΑΣΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Τέσσαρα τινὰ καθιστῶσι τὴν γυναῖκα ἀξίεραστον· ἡ ἀρετὴ, ὁ λόγος, ἡ ὄψις καὶ αἱ πράξεις. Καὶ ἡ μὲν ἀρετὴ τῆς γυναικὸς πρέπει νὰ ἦνε ἐδραία, ἀκεραία καὶ ἀγνή πάσης ὑπονοίας. Εἰς τοὺς λόγους αὐτῆς πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εὐσχημοσύνη, γλυκύτης, μέτρον· οὐδὲ σιωπηλὴ νὰ ἦνε, οὐδὲ πολὺλόγος, καὶ νὰ ἀπέρη τῶν χυδαίων καὶ ποταπῶν ἐκφράσεων, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ ἐπιζητῇ τὰς τετορνευμένας καὶ ἀσυνήθεις πρὸς ἐπίδειξιν δῆθεν εὐφυίας. Ἄν ἐσπούδασε καὶ ἀπέκτησε γνώσεις ἀρκετὰς, ἃς μὴ ζητῇ νὰ κάμῃ ἐπίδειξιν σοφίας· διότι ἀπῆλάν προξενούσιν αἱ γυναικίς, ὅσαι ὀμιλοῦσιν ἀκαταπαύστως σχεδὸν περὶ ἱστορίας, φιλολογίας καὶ ποιήσεως· τούτων τῶν δὲ μεγάλως ὑπολήπτονται ἐκεῖαι ὅσαι, ἂν καὶ ἦνε γνωσταὶ ἐπὶ μαθήσει, σπανιώτατα περὶ

ὕψηλῶν ζητημάτων συνδιαλέγονται καὶ μόνον ὁσάνκις ἡ χρεία τὸ καλέσῃ.

Καὶ τὰ θέλγητρα πρὸς τούτοις τῆς μορφῆς, οἷον ἡ ἀρμονία, ἡ εὐκαμψία, ἡ ἀδρότης τοῦ σώματος, καὶ ἐν ἄλλοις λόγοις τὸ κοινῶς καλούμενον κάλλος, συντελοῦσι βεβαίως εἰς τὸ ἀξιέραστον τῆς γυναικὸς, δὲν εἶνε ὁμῶς καὶ οὐσιῶδες προσόν, οὐδὲ πρέπει ἡ γυνὴ νὰ ἐπιζητῆ διὰ τοῦ κάλλους τὴν ἀγάπην τῶν ἄλλων. Τὸ κάλλος δὲν εἶνε ἐπίκτητον ἀγαθὸν καὶ ἐπομένως δὲν δυνάμεθα ν' ἀπαιτήσωμεν παρὰ τῆς γυναικὸς φυσικὰ προτερήματα καὶ χάριτας· οὐχ ἦττον ὁμῶς ἡ γυνὴ φαίνεται πάντοτε ὡραία εἰς τὸν σύζυγόν της ὅταν ἔχῃ ἰλαρὸν τὸ βλέμμα, γλυκεῖαν τὴν φωνήν, κόσμια καὶ καθάρια τὸ σῶμα καὶ τὸν ἱματισμὸν, φιλοκαλίαν καὶ εὐπρέπειαν περὶ τὸν καλλωπισμὸν καὶ σεμνοπρέπειαν εἰς τοὺς λόγους καὶ τὴν ἄλλην αὐτῆς συμπεριφορὰν.

Αἱ πράξεις τῆς γυναικὸς πρέπει νὰ ἦνε πάντοτε εὐσχημοὶ καὶ νὰ προτίθενται τὴν εὐαρέστησιν τοῦ συζύγου, τὸν παραδειγματισμὸν τῶν τέκνων καὶ τῶν ὑπηρετῶν, καὶ τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν νὰ γίνωνται δὲ πᾶσαι ἐν ἀρμολίῳ χρόνῳ καὶ οὔτε μετὰ σπουδῆς μεγάλης, οὔτε μετὰ νωθρότητος, ἀλλὰ μετὰ προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας, χαριέντως καὶ ἀφελῶς.

Εὐχαρίστως δημοσιεύομεν τὸ κατωτέρω ἀφθέρδιον, τὸ ὁποῖον εὐμενῶς ἐχορήγησεν ἡμῖν ἕνας τις λόγιος παρ' ἡμῖν διατρίβων, περὶ τῶν ἐργασιῶν κλασσικῶν φιλολόγων καὶ τοπογράφων ἐπιστημόνων Γερμανῶν πρὸς σχεδιογράφειαν τοπογραφικοῦ σχεδίου τῶν Ἀθηνῶν, ἵνα χρησιμεύῃ εἰς φιλολογικὰς μελέτας. Ἐκ τοῦ ἀφθέρδιου τούτου θέλει μάθει ὁ ἀναγνώστης ὅποια προθυμία καὶ ὅποια συνδρομὴ καταβάλλεται πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου τούτου, ἐκτελουμένου ἤδη παρ' ἡμῖν ἐν πάσῃ ἡρεμίᾳ καὶ ἀθροῦσως, ὡς ἀρμόζει εἰς τὰς ἀληθεῖς, σπουδαίας καὶ εἰλικρινεῖς ἐπιστημονικὰς μελέτας.

Τοιαύτη ἐργασία, ἐπὶ τοῦ ἱστορικοῦ ἐδάφους τῆς Ἀττικῆς γυνομένη, ἐργασία, ἣς προηγήθησαν μυρία ἄλλα, τιμᾶ τούτους ἐργάτας καὶ τὴν πατρίδα αὐτῶν, ὑπόκειται δὲ καὶ ἀξιολογῆτον παράδειγμα σὺν ἄλλοις πολλοῖς προγενεστέροις εἰς τοὺς ἀρχοντας τῆς Ἑλλάδος, διδάσκουσα, ὅτι ὀφείλουσι γενναιοτέραν μὲν συνδρομὴν εἰς τὴν ἐπὶ παντὸς κλάδου ἐπιστημονικὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ τόπου, πλειοτέραν δὲ καὶ καθολικωτέραν μέριμναν περὶ αὐτῆς, ἀξίαν τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ εὐγενοῦς γοήτρου, ὅπερ ἐμπνέει τὸ ὄνομα τοῦτο καὶ ἀξίαν τῆς θέσεως, ἣν κατέγει μετὰ τῶν πάντων τῶν ἄλλων ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἑθνῶν. Σ. τ. Δ.

Περὶ τοῦ νέου τοπογραφικοῦ σχεδίου τῆς

ΑΤΤΙΚΗΣ

Ἐπὶ τῆς ἐπιστήμης, οἱ ὅποιοι ὑπὸ τοῦ φιλολόγου μόνον καὶ ἀρχαιολόγου δὲν δύνανται ἀρκούντως νὰ καλλιεργηθῶσιν· οἷον, κυρίως, ὁ κλάδος τῆς ἀρχαίας τοπογραφίας, ὅστις ἀπαιτεῖ ἐξησκημένον ὀφθαλμὸν ὡς πρὸς τὴν κρίσιν τοῦ ἐδάφους, καὶ χεῖρα ἐπιτηδεῖον πρὸς παράστασιν αὐτοῦ. Αὐταὶ εἰσιν ἐπιτηδεῖότητες, οἷα κυρίως εἰς τὰ γενικά τῶν εὐρωπαϊκῶν στρατῶν ἐπιτελεῖα ἀναπτύσσονται. Εὐτυχῶς ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ γερμα-

νικοῦ γενικοῦ ἐπιτελείου εὐρίσκεται ἀνὴρ μεγάλῃ ἐπιστημονικῇ ἀξίᾳ κεκτημένος, ἀνὴρ, ὅστις ὁ ἴδιος σπουδαίως συντέλεσεν εἰς τὴν προαγωγὴν καὶ ἐξακριβώσιν τῆς κλασσικῆς τοπογραφίας. Διὰ τοῦτο ὁ καθηγητὴς Ἑρνεστος Κούρτιος πλήρης πεποιοθήσεως ἀπετάθη κατὰ τὸ ἔτος 1862 πρὸς τὸν κόμητα Μόλτκε, καὶ ἔλαβε δι' αὐτοῦ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ στρατηγοῦ φόν Στράντζ, μεθ' οὗ ἐπροσπάθει νὰ ἐξακριβώσῃ τὸ ὄχρωτικὸν σύστημα τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν, καθὼς παριστάνεται νῦν εἰς τοὺς «ἐπτά πίνακες τῆς τοπογραφίας τῶν Ἀθηνῶν». Αὕτη ἡ σχέσις μετὰ τοῦ γερμανικοῦ γενικοῦ ἐπιτελείου καὶ τῆς ἐπιστήμης τῆς κλασσικῆς φιλολογίας ἔγεινε ἔκτοτε ὁσημέραι στενωτέρα καὶ ἀποτελεσματικωτέρα. Οὕτω κατὰ τὸ ἔτος 1872 μετέβη ὁ συναγματάρχης Ῥέγελυ μετὰ τοῦ καθηγητοῦ Κουρτίου εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἵνα ἐξακριβώσῃ τὴν τοπογραφίαν τῆς Ἐφέσου, τῶν Σάρδεων καὶ τῆς ἀρχαίας Σμύρνης. Κατὰ τὸ ἔτος 1874, ταυτοχρόνως τῇ ἰδρῦσει τῆς Γερμανικῆς Σχολῆς ἐν Ἀθήναις, συνελήθη καὶ τὸ σχέδιον τοῦ νὰ γείνη νέος τριγωνισμὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν περιχώρων, ἵνα τέλος πάντων ὑπάρξῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀκριβὴς καὶ ἐντελής παράστασις τοῦ πλέον ἀξιολογημένου τόπου ἅπαντος τοῦ γνωστοῦ κόσμου, ἥτις νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἀπαραίτητος βᾶσις ἀπασῶν τῶν ἐρευνῶν περὶ τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν. Ὁ κόμης Μόλτκε ἠσπᾶσθη ἐκ νέου τὰ ὑπὸ τοῦ Κ. Κουρτίου ὑποβληθέντα εἰς αὐτὸν σχέδια, ἣ δὲ γενικὴ διοικήσις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ἐχορήγησε τὰ ἀναγκαῖα χρήματα, καὶ ὁ ἐπιθεωρητὴς ἀπασῶν τῶν τηλεγραφικῶν ἐργασιῶν ἐν τῷ μεγάλῳ ἐπιτελείῳ Κ. Κάουπερτ ἔλαβεν ἀδειαν ἀπουσίας, ἵνα ἀρχίσῃ τὴν ἐργασίαν ἐν Ἀθήναις. Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1875 ἀπεπερατώθη αὕτη κατὰ τὰ κυριώτερα μέρη τῆς τῆ βοήθειά τοῦ Κ. Ῥαγκαβῆ, ὥστε ἠδύναντο οἱ πίνακες νὰ ἰχνογραφηθῶσι καὶ χαρταχθῶσιν ἐν Γερμανίᾳ. Ἴνα δὲ δοθῇ εἰς τὸν χάρτην τῶν Ἀθηνῶν ἡ ἀναγκαῖα ἀναπλήρωσις, ἦλθεν ἐνταῦθα κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ παρελθόντος ἔτους ὁ κ. Γεώργιος φόν Ἄλτεν, ὑπολογιστὸς ἐν τῷ μεγάλῳ ἐπιτελείῳ, ἵνα κάμῃ τὸ σχέδιον τῶν περὶ τοὺς λιμένας μερῶν. Πρό τιναν δ' ἑβδομάδων ἦλθε καὶ πάλιν ἐνταῦθα ὁ κ. Κάουπερτ, ἵνα συνεργασθῇ μετὰ τοῦ κ. Κουρτίου πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν χαρτῶν. Ἐπὶ τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ μέρους τῶν ἐργασιῶν μοχθεῖ ὁ ἀρχιτέκτων κ. Πέλτς, εἰς ὃν ἐχορήγησε τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μέσα ὁ ἐπὶ τοῦ Ἐμπορίου ὑπουργὸς τῆς Πρωσσίας. Τέλος ἐφθασε καὶ ἐκ τοῦ γεωδαισιτικοῦ ἐν Βερολίνῳ γραφείου ὁ μαθηματικὸς διδάκτωρ κ. φόν Βίντερπερκ, ἵνα ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ κ. Κάουπερτ ἐπεκτείνῃ τὸν τριγωνισμὸν καὶ ἐπὶ τῶν περιχώρων τῶν Ἀθηνῶν πρὸς τὸν Ἰμπτὸν καὶ τὸν Πάρνηθα. Οὕτω συ-